

Leergang NT-ische Brieven

Lisse 25-3-2025

Les 4: Hebreeën 1 tot 7

Opening: lezen Hebreeën 1

14-09-24

The right side of the slide features a decorative graphic composed of several overlapping, semi-transparent green triangles and polygons in various shades of green, ranging from light lime to dark forest green. These shapes are arranged in a way that creates a sense of depth and movement, extending from the top right towards the bottom right.

Centrum voor Godsdienstonderwijs

Datum	Te behandelen gedeelte	Bijbelstudie	Thema
24-9-24	Galaten 1,2	Galaten 2:11-21	Historisch
13-11-24	Galaten 3,4	Galaten 4:1-20	Leerstellig
4-12-24	Galaten 5,6	Galaten 5:13-26	Praktisch
25-3-25	Hebreeën 1 -7	Hebreeën 2:1-18	Christus hoger dan ...
9-4-25	Hebreeën 8-10	Hebreeën 10:19-39	Christus de ware hogepriester
28-5-25	Hebreeën 11, 12	Hebreeën 11:32-12:11	Zonder ons niet volmaakt

Vragen bij Hebreeën 2

Vers 1-4 vermaning

Vers 5-13 de weg van vernedering

Vers 14-18 een barmhartig hogepriester

1. Wat betekent het 'daarom' in vers 1? Oftewel: vat het argument van hoofdstuk 1 samen.
2. Wat is doorvloeien? Vers 1. Hoe wordt het woord vandaag wel gebruikt?
3. Wat bedoelt vers 2 met het 'woord door de engelen gesproken'? Zie de verwijzingen.
4. Wat bedoelt vers 3 met 'zo grote zaligheid'?
5. Hoe worden oude en nieuwe verbond vergeleken in vers 2 en 3?
6. Op welke tekenen en wonderen ziet vers 4? Gebeurt dat vandaag nog?
7. Aan wie is de toekomstige wereld onderworpen, volgens vers 5-8?
8. Welke verzen uit Psalm 8 haalt de schrijver aan in deze verzen?
9. Wat zien wij nog niet volgens vers 8b? Geldt dat ons ook?
10. Wat laat zien dat Jezus een weinig minder dan de engelen geworden was, volgens vers 9?
11. Waarom betaamt het de Vader om Jezus door lijden te heiligen, vers 10?
12. Leg vers 11 uit. Welke troost biedt dit vers?
13. Met welk doel is de Zaligmaker mens geworden, vers 14 en 15?
14. Welk doel van de menswording wordt genoemd in vers 17?
15. Is Christus echt in al onze verzoeken verzocht, vers 18? Welke troost vinden we hier?

Wie is de auteur?

Statenvertaling: DE BRIEF VAN DEN APOSTEL PAULUS AAN DE HEBREEËN

Dit opschrift hoort niet bij de Bijbeltekst, maar is door de vertalers of drukkers toegevoegd

Argumenten:

- De brief noemt geen auteur en ook geen geadresseerden.
  - In hfdst 2:3 staat dat hij een discipel van de apostelen was.
  - De brief begint niet met een groet zoals Paulus in al zijn brieven doet
  - Het Grieks is het mooiste Grieks van het hele Nieuwe Testament; met 169 hapax.
  - Typerende paulinische zaken ontbreken: 'rechtvaardiging door het geloof', de tegenstelling tussen geest en vlees, de relatie tussen Joden en heidenen en de zinswending: in Christus'.
  - Geen verdeling in leerstellig en praktisch zoals bij Paulus' brieven.
- Thema's die we in de andere brieven niet zo aantreffen: het hogepriesterschap van Christus, de hoop, de onmogelijkheid van een tweede bekering.
- Luther en Calvijn waren van mening dat Paulus niet de schrijver kon zijn. Luther spreekt wel van 'een meesterlijke brief'.
  - Als mogelijkheden worden Apollos, Barnabas, Lukas of Silas genoemd.
  - Origenes: alleen God weet wie de schrijver van de Hebreeënbrief is.

Hebreeën een brief?

We spreken wel over een brief aan de Hebreeën, maar we missen een aanhef, een afzender en geadresseerden, zoals we bij de brieven van Paulus wel terugvinden.

In Hebr. 13:22 noemt de schrijver zijn geschrift 'een woord van vermaning'. De Griekse term voor 'woord' kan ook toespraak of 'preek' betekenen.

Maar Hebreeën heeft wel een briefslot (Hebr. 13: 22-25).

Het is het beste om de brief als een preek te lezen, met hoofdstuk 13 als aangehangen brief.

Bij een preek hoeven de spreker en luisteraars niet geïdentificeerd te worden.

Hebreeën: aan wie geschreven?

- ▶ Waarschijnlijk geschreven aan joodse christenen in Rome, die in de vervolging dreigen terug te vallen in het jodendom omdat het jodendom bescherming genoot. Het heet 'woord van vermaning'. Of tot een heidense levensstijl. 12:14-16; 13:4.
- ▶ Veel citaten uit het Oude Testament doen veronderstellen dat de lezers van oorsprong Joden waren. De argumentatie vanuit de oudtestamentisch eredienst slaat niet zozeer op de tempel te Jeruzalem als wel op de tijd van Israël in de woestijn.
- ▶ In Hb.13:24 staat: u groeten die van Italië zijn. Dit wijst op Romeinse joden die nu elders wonen en hun moederstad groeten. Of dat de brief vanuit Rome geschreven is..
- ▶ de brief gericht is aan christenen van de tweede generatie; zie Hebr. 2 : 3.
- ▶ We kunnen denken aan de tijd van keizer Nero, die een grote brand ontketende om zijn bouwplannen te kunnen uitvoeren en de christenen hiervan de schuld gaf.

De Brief aan de Hebreëën

Situatie

Heel de brief spreekt van de oproep om niet afvallig te worden, maar te volharden in het geloof.

Volharding was een aangevochten zaak. Waardoor werd dit veroorzaakt?

Hebr. 2 : 3: de lezers waren christenen van de tweede generatie. Schrijver en lezers hebben de boodschap van de 'grote zaligheid' gehoord van de eerste oog- en oorgetuigen van het optreden van de Heere Jezus. Zij kwamen door die boodschap tot bekering en riep een grote liefde in hen op (Hebr. 6 : 10). In de praktijk kwam dit uit aan onderlinge dienstvaardigheid in de gemeente. Inmiddels is enige tijd verstreken en het eerste vuur lijkt op het moment dat de brief geschreven wordt gedoofd te zijn.

Waaruit blijkt de verachtering?

- ▶ Slordig in het bezoeken van de samenkomsten van de gemeente (Hebr. 10 : 24 en 25).
- ▶ Vervallen in heidense praktijken (*Hebr. 12:16 en 13 : 4,5*)
- ▶ Gevaar van verwettelijking (Hebr. 13 : 9, 10)
- ▶ Andere factoren spelen ook een rol bij de afvalligheid:
- ▶ Uitblijven van de wederkomst van Christus is er één van: (Hebr. 6:11,12; 10: 36, 37).
- ▶ *Vragen ontstonden over de betrouwbaarheid van Gods belofte.*
- ▶ Relevantie verlies: ongehoorzaamheid tegenover God vanuit een boos en verdorven hart heeft consequenties.
- ▶ Uitbreken van vervolgingen
- ▶ Enkele gemeenteleden zijn zelfs hun bezittingen kwijtgeraakt (Hebr. 10 : 32-34)
- ▶ Alleen is er sprake van voorgangers, niet van andere ambten of bedieningen
- ▶ Daardoor was de weerbaarheid van de gemeente tegen de druk van buitenaf niet groot

kerntekst

Laat ons met lijdzaamheid lopen de loopbaan, die ons voorgesteld is; ziende op de overste Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, Dewelke, voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen, en schande veracht, en is gezeten aan de rechterhand des troons van God.

Indeling

- ▶ 1: 1-3   Inleiding: God heeft gesproken door de Zoon
- ▶ 1: 4 - 4:13   Christus overtreft de engelen en Mozes
- ▶ 4: 14-7: 28   De verhevenheid van Christus' Hogepriesterschap

- ▶ 8: 1-13   De verhevenheid van het nieuwe, eeuwige verbond.
- ▶ 9: 1-10 : 18   De verhevenheid van Christus' offer
- ▶ 10-19- 12 : 29   Aansporingen om te volharden in het geloof
- ▶ 13: 1-19   Afsluitende vermaningen
- ▶ 13: 20-25   Slot

Hebreeën: er zijn 31 citaten in Hebreeën

Ps.2:7 in 1:5 en 5:5

2 Sam.7:14 in 1:5

Deut. 32:43 in 1:6

Ps.104:4 in 1:7

Ps.45:6,7 in 1:8,9

Ps.102:25-27 in 1:10-12

Ps.110:1 in 1:13

Ps.8:4-6 in 2:6-8

Ps.22:22 in 2:12

Jes.8:17,18 in 2:13

Num.12:7 in 3:2,5

Ps.95:7-11 in 3:7-11

Gen.2:2 in 4:4

Ps.110:4 in 5:6 en 7:17,21

Gen.22:17 in 6:14

Gen.14:17-20 in 7:1,2

Ex.25:40 in 8:5

Jer.31:31-34 in 8:8-12

Ex.24:8 in 9:20

Ps.40:6-8 in 10:5-7

Deut.32:35,36 in 10:30

Ps.135:14a in 10:30b

Jes.26:20 in 10:37,38

Hab.2:3,4 in 10:37,38

Gen.21:12 in 11:18

Spr.3:11,12 in 12:5,6

Ex.19:12,13 in 12:20

Deut.9:19 in 12:21

Hebreeën

Hebreeën is geen brief maar een preek over de persoon en het werk van Christus, gebaseerd op de uitleg van enkele sleutelplaatsen uit het OT.

- ▶ Ps.8:4-6 is de basis van 2:5-18
- ▶ Ps.95:7-11 is de basis van 3:1 - 4:13
- ▶ Ps.110:4 is de basis van 4:14 - 7:28
- ▶ Jer.31:31-34 en Ps.40 is de basis van 8:1 - 10:39

Alleen het laatste hoofdstuk is een toegevoegde brief.

Hebreeën - indeling

Christus groter dan de OT profeten 1:1-3

Christus groter dan de engelen 1:3 - 2:18

Waarschuwing tegen afval 2:1-4

Christus groter dan Mozes 3:1-6

Waarschuwing tegen afval 3:7-19

Christus groter dan Jozua 4:1-10

Waarschuwing tegen afval 4:11-16

Christus groter dan Aäron - de benoeming van Christus 5:1-10

Waarschuwing tegen afval 5:11 - 6:20

Christus priester in orde van Melchizedek - groter dan levitische priester 7:1-10

Het Aäronitische priesterschap gaat voorbij 7:11-28

Christus' priesterschap is deel van een beter verbond hfdst.8

Christus' priesterschap heeft een beter heiligdom, hfdst.9:1-12

Christus' offer is een beter offer Hfdst.9:13 tot 10:18

Waarschuwing tegen afval 10:19-39

Bemoediging met het voorbeeld van de OT-ische geloofshelden 11:1-40

Bemoediging met het voorbeeld van Christus 12:1-10

Waarschuwing tegen afval - voorbeeld van Esau 12:12-29

Waarschuwing tegen afval - dien God in Zijn gemeente 13:1-17

Gebed en groeten 13:18-25

Hebreeën is duidelijk een afwisseling van uitleg / verkondiging en **waarschuwing.**

Eerste waarschuwing 2:1-4

De waarschuwingen veronderstellen een gemengd publiek: een publiek met mensen met een tijdgeloof en mensen met een waar geloof. Ze worden opgeroepen om niet af te vallen, maar te volharden in het geloof.

- ▶ Daarom moeten wij ons te meer houden aan hetgeen van ons gehoord is, opdat wij niet te eniger tijd doorvloeien.
- ▶ 2 Want indien het woord, door de engelen gesproken, vast is geweest, en alle overtreding en ongehoorzaamheid rechtvaardige vergelding ontvangen heeft;
- ▶ 3 Hoe zullen wij ontvlieden, indien wij op zo grote zaligheid geen acht nemen? dewelke, begonnen zijnde verkondigd te worden door de Heere, aan ons bevestigd is geworden van degenen, die Hem gehoord hebben;
- ▶ 4 God bovendien medegetuigende door tekenen, en wonderen, en menigerlei krachten en bedelingen des Heiligen Geestes, naar Zijn wil.

Tweede waarschuwing: 3:7-19

Daarom, gelijk de Heilige Geest zegt: Heden, indien gij Zijn stem hoort, Zo verhardt uw harten niet, gelijk het geschied is in de verbittering, ten dage der verzoeking, in de woestijn; Alwaar Mij uw vaders verzocht hebben; zij hebben Mij beproefd, en hebben Mijn werken gezien, veertig jaren lang.

Daarom was Ik vertoornd over dat geslacht, en sprak: Altijd dwalen zij met het hart, en zij hebben Mijn wegen niet gekend. Zo heb Ik dan gezworen in Mijn toorn; Indien zij in Mijn rust zullen ingaan!

Ziet toe, broeders, dat niet te eniger tijd in iemand van u zij een boos, ongelovig hart, om af te wijken van de levende God; Maar vermaant elkander te allen dage, zolang als het heden genaamd wordt, opdat niet iemand uit u verhard worde door de verleiding der zonde. Want wij zijn Christus deelachtig geworden, zo wij anders het beginsel van deze vaste grond tot het einde toe vast behouden; Terwijl er gezegd wordt: Heden, indien gij Zijn stem hoort, zo verhardt uw harten niet, gelijk in de verbittering geschied is. Want sommigen, als zij die gehoord hadden, hebben Hem verbitterd, doch niet allen, die uit Egypte door Mozes uitgegaan zijn. Over welke nu is Hij vertoornd geweest veertig jaren? Was het niet over degenen, die gezondigd hadden, welker lichamen gevallen zijn in de woestijn? En welken heeft Hij gezworen, dat zij in Zijn rust niet zouden ingaan, anders dan degenen, die ongehoorzaam geweest waren? En wij zien, dat zij niet hebben kunnen ingaan vanwege hun ongelooft.

Inleiding tot de 'preek': Hb. 1:1-4

- ▶ God heeft in het verleden tot onze voorouders op veel manieren gesproken door de profeten. Maar nu in Jezus!
- ▶ Het is niet zo dat de profeten vergeten kunnen worden. De profeten worden uitgebreid geciteerd. Er staat geen woord van Jezus Zelf in de brief. Hij spreekt door Zijn daden: Hij heeft de zonden verzoend en is gezeten aan Gods rechterhand. God openbaart Zich door Hem.
- ▶ De schrijver in zijn woord van vermaning is zich bewust dat God nu door hem tot zijn publiek spreekt.

Inleiding tot de ‘preek’: hfdst 1:1-4

- ▶ God heeft in het verleden tot onze voorouders op veel manieren gesproken door de profeten.
- ▶ Maar nu! Heeft Hij tot ons gesproken door Zijn Zoon.
  - ▶ Hij is aangesteld als erfgenaam van alles
  - ▶ Door Hem is het heelal geschapen
  - ▶ Hij straalt Gods luister uit
  - ▶ Hij is Gods evenbeeld
  - ▶ Hij draagt alle dingen door Zijn krachtig Woord.
  - ▶ Hij heeft de reiniging van de zonden volbracht
  - ▶ Hij heeft plaatsgenomen aan Gods rechterhand
  - ▶ Hij is ver verheven boven alle engelen.

Ver boven alle engelen 1:5-13

- ▶ Hij heeft een hogere Naam: Mijn Zoon! Vs 5
  - ▶ Psalm 2:7; 2 Samuel 7:14
- ▶ De engelen wordt gezegd Hem te aanbidden. Vs 6
  - ▶ Dt.32:43
- ▶ De engelen worden dienaren genoemd vs 7
  - ▶ Psalm 104:4
- ▶ Hij wordt aangesproken als 'God' vs 8
  - ▶ Psalm 45:7+8
- ▶ Hij is de Schepper die niet verandert vs 10,11
  - ▶ Psalm 102:26-28
- ▶ Hij mag aan Gods rechterhand zitten vs 13
  - ▶ Psalm 110:1
- ▶ De engelen zijn gediensstige geesten die de gelovigen moeten dienen. Vs 14

Hoofdstuk 3 en 4

In deze hoofdstukken spreekt de schrijver zijn publiek voor het eerst direct aan (3:1):
Hierom heilige broeders, die der hemelse roeping deelachtig zijt!

3:1-6 Jezus meer dan Mozes

3:7-11 de tekst: Psalm 95:7-11!

3:12-4:1-11 Uitleg: Let goed op de belofte!

Gehoorzamen laat binnengaan in Gods rust!

Jezus meer dan Jozua 4:8

4:12-16 Conclusie: Laten we alles op alles zetten, naderen.

In deze hoofdstukken worden de gelovigen vergeleken met Israël uit Mozes' tijd die uit Egypte zijn getrokken. De twee kernwoorden zijn : geloof en ongeloof.

De eenheid van hfdst 3 en 4 blijkt uit de insluiting d.m.v. de woorden belijdenis en hogepriester (3:1 en 4:14,15)

Hebreeën 4:12

Want het Woord Gods is levend en krachtig, en scherpsnijdender dan enig tweesnijdend zwaard,
en gaat door tot de verdeling
van de ziel, en de geest,
en de samenvoegselen, en het merg,
En is een oordeler der gedachten en der overleggingen des harten.

Uitleg: Gods Woord is levend = effectief/daadkrachtig; de ongelovige joden konden niet binnengaan; maar het Woord ontleedt ons en brengt aan het licht of we oprecht God gehoorzamen en de rust mogen binnengaan.

Melchizedek

- ▶ De auteur beroept zich op Psalm 110 om Christus een priester naar de ordening van Melchizedek te noemen.

We ontmoeten Melchizedek in Genesis 14 en Psalm 110.

Melchizedek betekent: koning der gerechtigheid.

Hij was priester van de Allerhoogste God

Hij was koning van Salem: de sjaloom: koning des vredes.

Zijn koningschap en priesterschap rustte niet op afstamming, maar op aanstelling.

Zijn geboorte en sterven wordt niet vermeld in de Bijbel, waaruit de schrijver afleidt dat hij een eeuwige priester was. Eeuwig net als Christus.

Abram gaf hem tienden, dus hij was meer dan Abraham

Hebreeën 5:11 - 6:20: vierde vermaning

Dit gedeelte bestaat uit vermaning

- ▶ 5:11- 6:3 vermaant om te jagen naar volmaaktheid (rijpheid)
- ▶ 6:4 - 8 vermaant dat een tweede bekering niet mogelijk is
- ▶ 6:9-20 vermaant om op Gods beloften te zien.

Hebreeën

Christus als de Hogepriester

De OT-ische instelling van het priesterambt was slechts een schaduw van het priesterambt van Christus en kan niet werkelijk het probleem van de zonde oplossen. Christus heeft in Zijn dood wel de zonde voor altijd weggenomen. Afvallen van Christus betekent de ondergang.

- ▶ Hfdst.5-10 laten zien dat het priesterschap van Christus dat van Aaron ver te boven gaat
- ▶ de OT-ische eredienst kon de gewetens niet reinigen (9:9)
- ▶ Het offer van stomme dieren kan het probleem van de zonde niet oplossen (10:4)
- ▶ De wet kan alleen uitwendige ceremoniële reinheid bewerken (9:13)
- ▶ Deze OT-ische eredienst is daarom zwak en nutteloos. (7:18)
- ▶ De tabernakel in het OT diende meer om mensen bij God weg te houden (9:8)
- ▶ De offers moesten steeds herhaald worden en konden de zonde niet echt wegnemen (10:1,11)
- ▶ De priesters in het OT waren sterfelijk en schoten daarom tekort (7:24)
- ▶ De priesters in het OT waren zelf zondaren en konden daarom niet echt verzoening bewerken (5:3; 7:27)
- ▶ De OT-ische eredienst kon mensen niet volmaakt maken; er is een beter priesterschap nodig 7:11 ? 7:19 ? 10:1
- ▶ Jezus was de volmaakte priester die volmaken kan die door Hem tot God gaan
- ▶ Jezus was aangesteld door God (5:5)
- ▶ Jezus deelde in onze mensheid en leed in al onze verzoeken (4:15)
- ▶ Jezus was zonder zonde en hoefde niet voor zichzelf te offeren (7:27)
- ▶ Door Zijn lijden leerde Hij volmaaktheid (2:10; 5:9; 7:28)
- ▶ Hij leeft eeuwig om voor Zijn volk te bidden (7:24)
- ▶ Jezus was zowel priester als offer (9:14).

Hebreeën 7

- Christus priester in orde van Melchizedek - groter dan levitische priester 7:1-10
- Het Aäronitische priesterschap gaat voorbij 7:11-28